

Nowe wzorce formowania rodziny w Polsce
Konferencja FAMWELL
18.06.2013

Planowanie rodzicielstwa: preferencje i ograniczenia

Monika Mynarska

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Marta Styrz

Szkoła Główna Handlowa

Przemiany płodności w Polsce

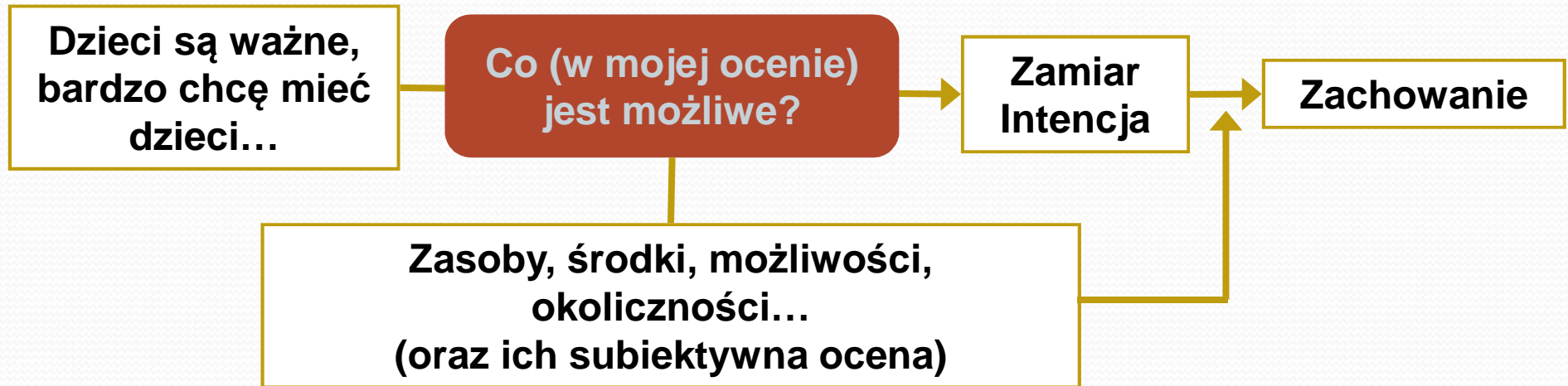
Zmiany w procesie płodności

- Opóźnianie decyzji o zostaniu rodzicem
 - Rezygnacja z kolejnych urodzeń
 - Nasilenie się bezdzietności
-
- Dzieci zajmują bardzo ważne miejsce w systemie wartości Polaków
 - Polacy chcą mieć dzieci: Wśród kobiet w wieku 18-39 lat jedynie około 5% nie chce mieć dzieci w ogóle, wśród mężczyzn – około 6% (Mynarska 2011)

Podejmowanie decyzji

- Jak pragnienie posiadania dzieci przekłada się na konkretne zamierzenia – a te na faktyczne zachowania prokreacyjne?

Badanie jakościowe

- 48 wywiadów pogłębionych (26 z kobietami, a w 22 przypadkach również z ich partnerami), przeprowadzone w Warszawie w roku 2004-2005
- Wiek kobiet 20-30 lat
- 14 respondentów (7 par) miało dziecko, pozostali – bezdziećni

- Jak podejmowana jest decyzja o momencie zostania rodzicami?
- Jakie czynniki brane są pod uwagę?

Badanie jakościowe

Trzeba do tego dojrzeć. Najpierw trzeba mieć ten kawałek mieszkania, trzeba mieć pracę. Nigdy nie rzucałam tego: „a trafi się [dziecko], to będzie” (...) Najpierw wykształcenie, mieszkanie, praca, żebym ja nie musiała chodzić, nie wiem do rodziców i prosić, że ja nie mam na jedzenie czy na czynsz, albo na cokolwiek innego, bo nie dopuszczam takiej sytuacji.

(Aga, 29)

Badanie jakościowe

Jak dwie osoby mają co zjeść to i ta trzecia też się naje. To nie jest tak, że... to nie wiem, jakie trzeba mieć warunki, żeby autentycznie nie można było mieć dziecka. Zresztą no czyta się, niektórzy ludzie na prawdę mają ciężką sytuację i te dzieci jakoś tam się wychowują. Także myślę, że to nie jest kwestia finansowa (...) To dobre jest po to żeby przeciągnąć, odłożyć, ale nie żeby definitywnie powiedzieć „nie”

(Kasia, 25)

Chcieć to znaczy móc? Czy są zatem jakieś ‘warunki graniczne’ aby zacząć poważnie myśleć o dziecku i planować rodzicielstwo?

Dane i metoda

- Generacje, Rodziny i Płeć Kulturowa (GGS-PL), 2010/2011
- Kobiety i mężczyźni w wieku 18-40 lat, pozostający w związku
- Analizy osobno dla kobiet i mężczyzn oraz dla zamiaru posiadania pierwszego i drugiego dziecka
- **Zmienna zależna:** Zamiar posiadania dziecka (pierwszego lub drugiego) w ciągu najbliższych trzech lat
- Metoda: Regresja – uporządkowany model logitowy
- **Główne zmienne objaśniające:** jak ważne dla respondenta są dzieci, aktywność zawodowa R i P, ocena sytuacji materialnej, warunki mieszkaniowe
- Zmienne kontrolne: wiek, wykształcenie, status związku oraz poziom religijności respondenta

Zamiar posiadania PIERWSZEGO dziecka w ciągu najbliższych trzech lat	Kobiety (n = 560)	Mężczyźni (n = 504)
Zatrudnienie. Kategoria referencyjna: R i P pracują		
R nie pracuje – P pracuje	-0.50 **	-1.16 ***
R pracuje – P nie pracuje	-0.46	-0.55 **
R i P nie pracują	-1.07 ***	-1.33 ***
Mieszkanie. Kategoria referencyjna: mieszkanie własnościowe		
Mieszkanie wynajmowane	-0.61 ***	-0.63 ***
Przy rodzinie	-0.11	-0.23
Subiektywna ocena sytuacji materialnej	-0.03	0.07
Subiektywna ocena jakości związku	0.08	0.18 ***
Dzieci są potrzebne by czuć się spełnionym	0.33 ***	0.38 ***

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Zamiar posiadania DRUGIEGO dziecka w ciągu najbliższych trzech lat	Kobiety (n = 889)	Mężczyźni (n = 666)
Zatrudnienie. Kategoria referencyjna: R i P pracują		
R nie pracuje – P pracuje	-0.14	0.24
R pracuje – P nie pracuje	-0.07	-0.37 **
R i P nie pracują	-0.46	-2.26 ***
Mieszkanie. Kategoria referencyjna: mieszkanie własnościowe		
Mieszkanie wynajmowane	0.19	-0.20
Przy rodzinie	-0.11	0.08
Subiektywna ocena sytuacji materialnej		
Subiektywna ocena jakości związku	0.19 ***	0.12 **
Dzieci są potrzebne by czuć się spełnionym	0.00	0.14 *

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Podsumowanie

- Dla intencji posiadania pierwszego dziecka kluczowe jest posiadanie własnego mieszkania oraz to, aby małżonkowie pracowali
- Nie ma znaczenia ocena sytuacji materialnej gospodarstwa
- Dla intencji posiadania drugiego dziecka – większość efektów nieistotnych statystycznie
- Konieczne jest zweryfikowanie, czy podobne czynniki odgrywają rolę dla faktycznych zachowań prokreacyjnych

LIDER

ISiD
ISiD

Dziękujemy za uwagę!

www.sgh.waw.pl/famwell